

U s n e s e n í

Krajský soud v Českých Budějovicích rozhodl jako soud odvolací v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zdeňky Sedlákové a soudců JUDr. Ivety Jiříkové a Mgr. Kamily Drábkové v exekuční věci oprávněné **Raiffeisenbank a. s.**, se sídlem Hvězdova 1716/2b, 140 78 Praha 4, IČ 49240901, proti povinnému **xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx**, trvalý pobyt hlášen na adrese xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx, **pro** 146.193,17 Kč s příslušenstvím, o odvolání oprávněné proti usnesení Okresního soudu v Písku ze dne 27.11.2013, č.j. 19 EXE 246/2011-112,

t a k t o :

I. Usnesení okresního soudu **se p o t v r z u j e** ve výroku v odst. I. o zastavení exekuce a ve výroku v odst. III. o nákladech exekuce.

II. Usnesení okresního soudu **se m ě n í** ve výroku v odst. II. takto:

„Oprávněná je povinna zaplatit povinnému náhradu nákladů řízení ve výši 13.757,70 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozhodnutí k rukám advokáta povinného Mgr. Jana Nedomy.“

III. Oprávněná je povinna zaplatit povinnému náhradu nákladů odvolacího řízení ve výši 4.585,90 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozhodnutí k rukám advokáta povinného Mgr. Jana Nedomy

O d ů v o d n ě n í :

Napadeným usnesením rozhodl okresní soud ve výroku v odst. I., že se exekuce zastavuje dle § 268 odst. 1 písm. h/ o.s.ř., neboť rozhodčí nález, který je v souzené věci exekučním titulem, byl vydán na základě neplatné rozhodčí doložky. Ve výroku v odst. II. je stanoveno, že oprávněná je povinna uhradit povinnému náhradu nákladů řízení ve výši 24.345,- Kč, poněvadž povinný byl se svým návrhem na zastavení exekuce úspěšný. Soudnímu exekutorovi nebylo ve výroku v odst. III. přiznáno právo na náhradu nákladů exekuce vzhledem k tomu, že žádné nevyčísлил a že exekuce nebyla vedena po právu.

Proti tomuto usnesení se odvolala oprávněná podáním ze dne 23.12.2013 a napadla jej ve výrocích v odst. I. a II. Zdůrazňuje, že okresní soud nepřihlédl k jejímu vyjádření ze dne 3.5.2013, v němž vyslovila svůj nesouhlas se zastavením exekuce a uvedla námitky, s nimiž se soud v rozporu s procesními předpisy nijak nevypořádal. Připomíná, že judikatura aplikovaná okresním soudem v napadeném usnesení je využitelná toliko částečně, a to s ohledem na aktuálně platné právní předpisy. Podotýká, že počínaje dnem 1.4.2012 bylo

mj. novelizováno ustanovení § 35 zákona č. 216/1994 Sb., které stanoví, že pokud povinný podá návrh na zastavení exekuce z důvodu neplatnosti rozhodčí doložky, exekuční soud řízení dle § 35 odst. 2 citovaného zákona přeruší a uloží povinnému, aby do 30 dnů podal návrh na zrušení rozhodčího nálezu. Zákon o rozhodčím řízení musí být aplikován jakožto *lex specialis* přednostně ve vztahu k o.s.ř. Zmíněná judikatura reagovala na právní stav přede dnem účinnosti popsané novely, v souzené věci z ní proto nelze vycházet. Exekuční soud byl tudíž povinen exekuční řízení přerušit. Co se výroku v odst. II. týče, tento je nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů, ježto není uvedeno, jaké úkony právní služby byly provedeny, není určena výše tarifní hodnoty, která byla základem pro výpočet odměny a rovněž není dáno, zda je advokát povinného plátcem DPH či nikoliv. Nadto dovozuje, že náhrada nákladů řízení neměla být přiznána žádnému z účastníků s ohledem na fakt, že o zastavení exekuce lze rozhodnout i bez návrhu. Proto mělo být postupováno dle § 146 odst. 1 písm. a/ o.s.ř., případně dle § 150 o.s.ř., poněvadž exekuční řízení bylo oprávněnou zahájeno po právu, v reakci na neochotu povinného dostát svým závazkům. Navrhuje, aby odvolací soud napadené usnesení změnil tak, že se řízení přerušuje, eventuelně aby rozhodl, že napadené usnesení se mění tak, že návrh na zastavení exekuce se zamítá.

Povinný se vyjádřil k odvolání oprávněné podáním ze dne 24.2.2014. Uvádí, že jeho návrh na zastavení exekuce nelze považovat za opožděný a nepřijatelný, jelikož nedostatek pravomoci rozhodce lze namítat kdykoliv v průběhu exekuce. Je přitom nesporné, že rozhodce JUDr. Jana Kurková nebyla do funkce platně ustanovena. Připomíná, že v případě postupu dle § 35 odst. 2 zákona č. 216/1994 Sb. záleží toliko na povinném, zda podá návrh na zrušení rozhodčího nálezu, přičemž pokud tak neučiní, je nadále pokračováno v řízení o zastavení. V souzené věci by tímto postupem došlo toliko k průtahům v řízení a ke vzniku dalších nákladů řízení. Co se nároku na náhradu nákladů řízení týče, povinný byl nucen v průběhu exekuce vyhledat právní pomoc, aby se mohl účinně bránit neoprávněnému výkonu rozhodnutí, kdy jeho právní zástupce vykonal čtyři úkony právní služby. Oprávněnost svého nároku na náhradu nákladů právního zastoupení odůvodňuje odkazem na § 89 exekučního řádu s tím, že zastavení exekuce nezavinil.

Na shora uvedené vyjádření povinného zareagovala oprávněná podáním ze dne 26.3.2014. Zdůrazňuje, že soud je vázán § 35 odst. 2 zákona č. 216/1994 Sb. a nemůže postupovat dle obecných ustanovení o.s.ř. o zastavení exekuce. Připomíná, že Ústavní soud ve své judikatuře (sp.zn. I. ÚS 520/06, sp.zn. II. ÚS 2234/10) upřednostnil princip právní jistoty před principem spravedlnosti (ve smyslu evolutivního výkladu práva). Pro adresáty právních norem je podstatné, jakým způsobem jsou právní normy státními orgány vykládány. Pokud adresát právní normy vystupuje v právních vztazích s vírou ve správný výklad práva tak, jak je podáván soudy, a na základě takového jednání nabude určitá práva, měl by pro případ změny judikatury být zvažován právě princip právní jistoty. Poukazuje na skutečnost, že povinný až doposud neupozornil na neplatnost rozhodčí doložky, proto nemůže požívat dobrodiní změny judikatury ve svůj prospěch. Vzhledem ke střetu dvou ústavních principů, a to principu právní jistoty na straně jedné a principu spravedlnosti na straně druhé, je nutné aplikovat test proporcionality za účelem zjištění, který princip převáží (blíže k testu proporcionality viz náleží ÚS sp.zn. Pl. ÚS 3/02). Dle názoru oprávněné je tímto převažujícím principem v dané věci princip právní jistoty. Proto navrhuje, pakliže soud dospěje k závěru, že není nutné

postupovat dle § 35 odst. 2 zákona č. 216/1994 Sb., aby napadené usnesení bylo změněno tak, že návrh povinného na zastavení exekuce se zamítá.

Odvolání je přípustné (a contrario § 202 o.s.ř.), bylo podáno včas (§ 204 o.s.ř.) osobou k tomuto úkonu oprávněnou (§ 201 o.s.ř.), avšak není důvodné.

Poněvadž bylo exekuční řízení zahájeno dne 25.1.2011, postupoval odvolací soud při svém rozhodování podle právní úpravy v o.s.ř. a v exekučním řádu účinné do 31.12.2012, a to v souladu se zněním Čl. II, respektive Čl. IV přechodných ustanovení zákona č. 396/2012 Sb., dle něhož se řízení zahájena přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona dokončí podle dosavadních právních předpisů s výjimkami tam uvedenými.

Odvolací soud projednal napadené usnesení v mezích vyplývajících z odvolání (§ 212 o.s.ř.) a přezkoumal napadené výroky v odstavci I., o zastavení exekuce a v odstavci II., o nákladech řízení, postupem dle § 212a odst. 1, 5 a 6 o.s.ř.

K projednání odvolání nařídil odvolací soud jednání v souladu s § 254 odst. 8 o.s.ř.

Oprávněná při jednání znovu zdůraznila, že judikatura citovaná soudem prvního stupně se týká období před novelou zákona o rozhodčím řízení účinnou od 1.4.2012. Rozhodčí doložka byla sjednána v roce 2008, kdy Nejvyšší soud doložky obdobného znění uznával jako platné. Princip právní jistoty by měl převážet nad principem spravedlnosti ve smyslu řádného výkladu právního předpisu. Soud by měl řízení přerušit a poučit povinného o možnosti podat žalobu na zrušení rozhodčího nálezu, neboť v opačném případě bude existovat pravomocný rozhodčí nález, jehož vykonání však nebude uskutečnitelné a zároveň založí překážku věci rozsouzené.

Odvolací soud provedl důkaz návrhem na uzavření smlouvy o rychlé půjčce č. 753728 ze dne 16.6.2008 a s ním související akceptací tohoto návrhu ze dne 17.6.2008, z nichž bylo zjištěno, že povinný uzavřel s oprávněným smlouvu o půjčce částky ve výši 150.000,- Kč. Součástí smlouvy byla též rozhodčí doložka, obsažená v bodu 8. rubriky „Společná ujednání“, ve které se strany dohodly, že veškeré spory z této smlouvy budou rozhodovány v rozhodčím řízení jedním rozhodcem jmenovaným Správcem Seznamu rozhodců, vedeného Společností pro rozhodčí řízení a.s., IČ: 26421381, se sídlem Sokolská 60, 123 00 Praha 2. Rozhodčí řízení bude probíhat dle Jednacího řádu pro rozhodčí řízení Společnosti pro rozhodčí řízení, Pravidel o nákladech rozhodčího řízení, Organizačního řádu a Kancelářského řádu Společnosti pro rozhodčí řízení, s nimiž se lze blíže seznámit v sídle Společnosti pro rozhodčí řízení, potažmo na webových stránkách www.rozhodci-rizeni.cz. Rozhodčí nález bude konečný a rozhodčí řízení bude vedeno neveřejně a až na výjimky toliko písemně.

Vzhledem k tomu, že rozhodčí doložka byla sjednána dne 17.6.2008, hodnotil odvolací soud její platnost dle zákona o rozhodčím řízení ve znění účinném v době jejího uzavření, jak vyplývá z Čl. II bodu 2. přechodných ustanovení zákona č. 19/2012 Sb.

Podle § 7 odst. 1 zákona č. 216/1994 Sb. (dále jen „ZRR“) rozhodčí smlouva má zpravidla určit počet i osoby rozhodců anebo stanovit způsob, jak počet i osoby rozhodců mají být určeny. Konečný počet rozhodců musí být vždy lichý.

Podle § 1813 zákona č. 89/2012 Sb. (dále jen „OZ“) se má za to, že zakázaná jsou ujednání, která zakládají v rozporu s požadavkem přiměřenosti významnou nerovnováhu práv nebo povinností stran v neprospěch spotřebitele. To neplatí pro ujednání o předmětu plnění nebo ceně, pokud jsou spotřebiteli poskytnuty jasným a srozumitelným způsobem.

Dle Čl. 3 odst. 1 směrnice Rady č. 93/13/ES ze dne 5.4.1993 (dále jen „Směrnice“) smluvní podmínka, která nebyla individuálně sjednána, je považována za nepřiměřenou, jestliže v rozporu s požadavkem přiměřenosti způsobuje významnou nerovnováhu v právech a povinnostech stran, které vyplývají z dané smlouvy, v neprospěch spotřebitele.

Podle § 35 odst. 2 ZRR je-li podán návrh podle odstavce 1, soud provádějící výkon rozhodčího nálezu řízení o výkon rozhodnutí přeruší a uloží povinnému, aby do 30 dnů podal u příslušného soudu návrh na zrušení rozhodčího nálezu. Není-li v této lhůtě návrh podán, pokračuje soud v řízení o výkon rozhodčího nálezu.

Na podkladě důkazů provedených při jednání a na základě informací zjištěných z exekučního spisu sp.zn. 19 EXE 246/2011 odvolací soud shledal, že mezi oprávněným a povinným byla uzavřena formulářovým způsobem smlouva o poskytnutí půjčky, která je s ohledem na postavení smluvních stran při jejím sjednávání smlouvou spotřebitelskou ve smyslu § 419 a § 420 OZ a Směrnice, resp. podle § 52 a násl. zák. č. 40/1964 Sb. Primárním cílem Směrnice a v jejím důsledku implementovaných ustanovení OZ je ochrana spotřebitele jakožto slabší smluvní strany, což jednoznačně zdůraznil rovněž Ústavní soud v řadě svých rozhodnutí (např. nález sp.zn. II. ÚS 2164/10).

Ve shora zmíněném nálezu Ústavní soud vymezil parametry, které musí rozhodčí doložka ve spotřebitelské smlouvě naplňovat, aby ji bylo možné považovat za platnou a ve svém důsledku zakládající pravomoc rozhodce k rozhodnutí sporu. Jeho závěry vycházejí z teze, že sjednáním rozhodčí doložky se smluvní strany de facto vzdávají svého práva na projednání věci před nestranným a nezávislým soudem. Proto musí potenciální rozhodčí řízení zajistit ochranu práv srovnatelnou s řízením před obecným soudem. Rozhodčí doložka tedy musí obsahovat určení konkrétní osoby rozhodce, potažmo jednoznačně a transparentně vymezit způsob jeho výběru a zajistit, že řízení bude ovládáno zásadami imanentními soudnímu řízení, tj. zásadou ústnosti, přímosti, možností přezkumu rozhodčího nálezu apod. (k tomu též velmi aktuální nález Ústavního soudu ze dne 24.10.2013, sp.zn. III. ÚS 562/12 potvrzující prezentované závěry).

Rozhodčí doložka sjednaná v bodu 8. rubriky „Společná ujednání“ nahlížená prizmatem práva na ochranu spotřebitele a konstantní judikatury Ústavního soudu neobstojí, a to hned z několika důvodů. Způsob jmenování rozhodce není stanoven dostatečně jednoznačně a transparentně, neboť jej má vybrat blíže neurčený „správce seznamu“, a to ze seznamu, který je veden právníkem osobou, jež není stálým rozhodčím soudem ve smyslu § 13 ZRR. V době uzavírání smlouvy tedy nebylo jasné, kdo tímto „správcem seznamu“ bude

a především z jakého okruhu osob bude výběr rozhodce učiněn. Řízení bylo explicitně upraveno jako v zásadě písemné, přičemž nebyla sjednána možnost přezkumu rozhodčího nálezu jiným rozhodcem (rozhodci) dle § 27 ZRŘ. Na posuzovanou věc dopadá i rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 23 Cdo 1112/2013 ze dne 28.11.2013, podle něhož rozhodce určený na základě absolutně neplatné rozhodčí doložky neměl k vydání rozhodčího nálezu podle zákona o rozhodčím řízení pravomoc, jestliže rozhodčí nález nevydal rozhodce, jehož výběr se uskutečnil podle transparentních hledisek, resp. byl-li rozhodce určen právnickou osobou, která není stálým rozhodčím soudem zřízeným na základě zákona.

Odvolací soud připomíná, že v kontinentálním systému práva, v němž není soudní rozhodnutí považováno za formální pramen práva, může být retroaktivní působení přiznáno jen normativnímu právnímu aktu. Jakkoliv se judikatura de facto chová jako pramen práva, de iure má toliko argumentačně-podpůrnou, nikoliv normativní funkci. Nevytváří právní normy, pouze vyjasňuje jejich obsah s ohledem na společenský vývoj.

Námítka oprávněné odvolávající se na povinnost soudu přerušit řízení dle § 35 odst. 2 ZRŘ není případná. Povinnost soudu zastavit exekuci v každém jejím stádiu dle § 268 odst. 1 písm. h/ o.s.ř. z důvodu neplatné rozhodčí doložky totiž vyplývá z aktuální judikatury Nejvyššího soudu (blíže viz rozhodnutí sp.zn. 20 Cdo 2568/2013 ze dne 31.10.2013), kdy tento navíc rozhodoval dle ZRŘ ve znění účinném po novele č. 19/2012 Sb., stejně jako soudy nižších instancí (rozhodnutí Okresního soudu v Rokycanech ze dne 29.10.2012, č.j. 9 EXE 982/2011-47, rozhodnutí Krajského soudu v Plzni ze dne 28.3.2013, č.j. 13 Co 794/2012-57). K tomu odvolací soud doplňuje, že ačkoliv ZRŘ stanoví v § 35 odst. 2 závazný postup, zároveň nevylučuje, aby bylo rozhodnuto o zastavení exekuce dle § 268 odst. 1 písm. h/ o.s.ř. pro její nepřipustnost bez toho, aby bylo řízení přerušeno. Obdobný závěr zaujímá rovněž recentní doktrína (Bělohávek, A. Zákon o rozhodčím řízení – Komentář, C.H.Beck, 2013).

Odvolací soud přezkoumal závislý výrok v odst. II. o nákladech řízení mezi účastníky a shledal jej vadným z důvodu nesprávného stanovení výše nákladů povinného. Povinnému vznikly v řízení před soudem prvního stupně náklady za zastoupení advokátem, které představuje jeho odměna za tři úkony právní služby (příprava a převzetí zastoupení, seps návrhu na zastavení, vyjádření k výzvě soudu ze dne 16.9.2013) stanovená dle § 7, § 8 a § 11 odst. 2 vyhlášky č. 177/1996 Sb. ve výši 10.470,- Kč a dále náhrada hotových výdajů určená dle § 13 odst. 3 téže vyhlášky za tři úkony právní služby ve výši 900,- Kč (3x 300,- Kč), v souhrnu tedy 11.370,- Kč navýšených o příslušnou sazbu DPH. Odvolací soud rozhodoval jen o nákladech zastavovacího řízení, a proto nepřiznal odměnu za seps návrhu na odklad provedení exekuce. K výpočtu odměny zdůrazňuje, že úkony advokáta byly učiněny v roce 2013, kdy se podle § 8 advokátního tarifu již nepřihlíželo při určení tarifní hodnoty k ceně příslušenství.

S ohledem na výše popsané proto odvolací soud napadené usnesení ve výroku v odst. I., o zastavení řízení, jako věcně správné dle § 219 o.s.ř. potvrdil, zatímco ve výroku v odst. II. jej změnil dle § 220 odst. 1 jak shora uvedeno.

O nákladech odvolacího řízení rozhodl odvolací soud dle § 224 odst. 1 o.s.ř. ve spojení s § 142 odst. 1 o.s.ř., neboť úspěšnému povinnému vznikly náklady za zastoupení advokátem,

kteřé představuje odměna za jeden úkon právní služby (vyjádření k odvolání) stanovená dle § 7, § 8 a § 11 odst. 2 vyhlášky č. 177/1996 Sb. ve výši 3.490,- Kč a dále náhrada hotových výdajů určená dle § 13 odst. 3 téže vyhlášky za jeden úkon právní služby ve výši 300,- Kč, v souhrnu tedy 3.790,- Kč navýšených o příslušnou sazbu DPH.

Okresnímu soudu se připomíná, že dosud nerozhodl o návrhu povinného na odklad provedení exekuce.

P o u č e n í: Proti výroku v odst. I. lze podat ve lhůtě dvou měsíců od jeho doručení dovolání k Nejvyššímu soudu ČR u Okresního soudu v Písku, avšak jen z důvodů uvedených v § 237 o.s.ř.

Proti výrokům v odst. II. a III. není dovolání přípustné (§ 238 odst. 1 písm. d/ o.s.ř.).

Krajský soud v Českých Budějovicích
dne 1. dubna 2014

JUDr. Zdeňka S e d l á k o v á v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
xxxxxxxxxxxxxxxx